

SOLLEFTEÅ KOMMUN
kommun@solleftea.se

2024-06-27

1 (13)

Dnr- SI 2024:2160

Beslut

efter vidgad kvalitetsgranskning vid Lillängets skola i
Sollefteå kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Lillängets skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Lillängets skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete så att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa bättre möjligheter för lärarna att samverka kring bedömningsfrågor, gärna med andra skolor.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **24 januari 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 90304 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:2160) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Lillängets skola leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys av resultat och undervisningens genomförande

Rektorn följer, tillsammans med lärarna, systematiskt och löpande upp samt analyserar elevernas kunskapsresultat, skolans arbete med värdegrund och undervisningens genomförande. Utifrån ett underlag från huvudmannen analyserar skolan kunskapsresultat vid varje terminsslut och relevanta åtgärder i syfte att förbättra måluppfyllelsen utifrån identifierade behov vidtas. Resursfördelningen är flexibel och rektorn tar beslut om omfördelningar under året för att tillgängliga resurser ska användas resurseffektivt. Rektorn följer även upp förutsättningarna för undervisningen. Det sker bland annat genom återkommande samtal med personalen och klassrumsbesök. I samband med läsårets slut görs en uppföljning och analys av kunskapsresultat samt skolans värdegrundsarbete.

I skolans årshjul ingår värdegrundsarbete där bland annat förskoleklass och årskurs 2 arbetar med "stopp min kropp" och årskurs 3 "trygg på nätet", som handlar om barns digitala liv. Varje vecka har eleverna "värdegrund" på schemat, där eleverna på olika sätt får arbeta med värdegrundsfrågor.

Utifrån analys av kunskapsresultaten identifieras ett antal utvecklingsområden som tillsammans med huvudmannens utvecklingsområden följs upp löpande under kommande läsår. Under pågående läsår arbetar skolan framför allt med tre prioriterade områden; språket och SKUA (språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt), arbetsro och trygghet samt elevhälsoarbetet.

Elevhälsan anser dock att analyserna av kunskapsresultaten endast till viss del kopplas till hur undervisningen bedrivs och tror att de skulle gynnas av att analysen i högre utsträckning görs på gruppnivå. I dagsläget upplever elevhälsan att hög tilltro riktas mot att elevhälsan hjälper enskilda elever utanför klassrummet i stället för att genomföra förändringar i undervisningen på gruppnivå. Rektorn håller med om att uppföljningen av kunskapsresultaten framför allt sker på individnivå och uppger att ambitionen för kommande läsår är att i högre utsträckning koppla analysen till undervisningens genomförande samt dess förutsättningar.

Ledning och organisation

Rektorn har skapat goda förutsättningar för lärare och övrig personal att samverka på Lillängets skola. Arbetslagen träffas regelbundet och rektorn har sedan han tillträdde tjänsten hösten 2023 arbetat för att skapa en bättre möteskultur med fokus på kunskap, bedömning och uppföljning. Ett särskilt fokus just nu är strukturen på elevhälsamötena som hålls var tredje vecka där lärarna och rektorn tillsammans med elevhälsan deltar. De arbetar utifrån ett salutogent perspektiv med fokus på

friskfaktorer som upprätthåller och bidrar till hälsa. Mötena inleds med nulägesrunda, gemensam reflektion och landar sedan i en fördjupningsfråga som de följer upp tillsammans efter tre veckor. Rektorn uppger att det är en bra skolutvecklingsmodell där de lär tillsammans i kollegiet.

Skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. Rektorn uppger att nya lärare ska få introduktion och en mentor men att han inte anställt någon sedan han påbörjade sin tjänst.

Skolans arbete med jämställdhet

Det sker ett visst jämställdhetsarbete på skolan men det är inte något som genomförs strukturerat och systematiskt under ledning av rektorn. Det händer att jämställdhetsfrågor diskuteras, bland annat vid arbetsplatsträffar. Lärarna jämför flickors och pojkars kunskapsresultat och uppger att det inte är något "som sticker ut". Jämställdhet är en del av innehållet i planen mot kränkande behandling. Planen revideras regelbundet. Samtidigt uppger rektorn att jämställdhetsarbetet inte är något som sker strukturerat samt att han tillsammans med kollegiet har identifierat att de kan bete sig olika i kommunikationen och tillrättavisningarna till flickor respektive pojkar. Rektorn ser att det finns ett behov av att utveckla jämställdhetsarbetet på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med personalen utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete så att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

På skolan bedrivs ett visst arbete utifrån ett jämställdhetsperspektiv, men arbetet är inte strategiskt eller ledd av rektorn.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att se till att det finns ett systematiskt och medvetet arbete på skolan för att främja jämställdhet. Arbetet behöver utvecklas så att utbildningens organisering, innehåll och arbetsformer systematiskt och löpande följs upp på ett sådant sätt att könsmonster som kan begränsa elevernas lärande, val och utveckling uppmärksammas och motverkas. När ett arbete är strategiskt handlar det om att se helheten och om att förstå hur arbetet ska leda till ett resultat på lång sikt. Det är bra om det finns en genomtänkt plan för arbetet vilket exempelvis kan handla om att i medarbetarsamtal ställa frågor

som rör jämställdhet eller att ha utformat gemensamma strategier för hur jämställdhet kan tas upp i undervisningen. Rektorn och lärarna behöver verka för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa, elever samt observationer och inkommen dokumentation.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Eleverna görs på olika sätt delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande. Undervisningen innehåller övningar och frågor där eleverna får möjlighet att reflektera utan ett givet svar. Lärarna ser till att prioritera tid för reflektion över kunskapsutvecklingen tillsammans med eleverna. På fredagar pratar de i klasserna om vad de har lärt sig under veckan och på utvecklingssamtalen går de igenom den utveckling eleverna har gjort över tid. Eleverna reflekterar även över sin utveckling i samband med läsläxan. Vid tidpunkten för granskningen är det många elever som arbetar med att förbättra läshastigheten och eleverna får i samband med det reflektera över sina framsteg. På utvecklingssamtalen får eleverna utvärdera undervisningen. Lärarna har en grundplanering för undervisningen men skapar utrymme för att kunna göra förändringar utifrån elevernas intressen.

Stimulans och utmaningar utifrån elevernas behov och förutsättningar

Undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassat till eleverna så att den utmanar och stimulerar eleverna utifrån hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Elever som blir klara med ordinarie uppgifter får tillgång till mer avancerade uppgifter och såväl speciallärare som specialpedagog utgör ett stöd i arbetet med att anpassa och variera undervisningen. I den mån det är möjligt försöker skolan även att arbeta med tvålärarskap. Samtidigt uppger lärarna att kunskapsspridningen är stor bland eleverna och att det är en utmaning att hitta en bra nivå på undervisningen som passar alla elever. Rektorn och lärarna diskuterar hur de ska fånga eleverna och arbeta med

anpassningar utifrån alla elevers förutsättningar. Rektorn ser ett behov att kollegiet i högre utsträckning skapar en kultur där de hjälper och inspirerar varandra, gärna genom att observera varandras lektioner.

Inslag i undervisningen som stärker elevers självförtroende och motivation

Skolan arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Vid flera av de observerade lektionerna förekommer inslag i undervisningen där lärarna på olika sätt uppmuntrar och berömmar elevernas arbetsinsatser genom att ge dem positiva kommentarer och feedback under pågående arbete. Eleverna berättar att lärarna är duktiga på att ge eleverna positiv feedback och att lärarna förmedlar att de tror att eleverna kan.

Målfokuserad, varierad undervisning och aktivt lärarstöd

Undervisningen är strukturerad och syftet med lektionen eller olika arbetsmoment är i de flesta fall tydligt. Med hjälp av bildstöd visar lärarna på tavlan bland annat *vad*, *varför* och *hur* eleverna ska arbeta under en lektion eller ett moment, även om lärarna uppger att eleverna inte alltid är intresserade av det. Eleverna ges ett aktivt lärarstöd så att de vet vad de ska arbeta med på lektionen samt för att förstå och bibehålla engagemang för uppgiften. Både lärare och resurspersoner förklarar instruktioner på olika sätt och använder i flera fall bildstöd för att förstärka sina förklaringar. Under Skolinspektionens lektionsobservationer kommer de flesta elever i gång snabbt med sina arbetsuppgifter och lärarna går runt i klassrummet och kontrollerar att alla elever hänger med, även de elever som inte aktivt ber om hjälp genom att räcka upp handen. De elever som tappar fokus uppmärksammas i de flesta fall av lärarna eller resurspersonen. Undervisningen består av olika moment och arbetsformer som skapar variation för eleverna. Ibland hålls rörelsepauser för att få till korta avbrott i undervisningen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och inkommen dokumentation. Skolans arbete för att skapa trygghet

Skolan bedriver ett medvetet arbete för att skapa trygghet i skolmiljön. I samtliga intervjuer framkommer att Lillängets skola överlag är en trygg skola och att rektorn och personalen generellt har en god kännedom om hur eleverna upplever tryggheten. Elevernas upplevda trygghet följs upp via enkäter, kartläggningar, utvecklingssamtal, och elevråd. Utifrån de åsikter som framkommit från eleverna har skolan arbetat med att stärka tryggheten i matsalen genom att ändra i vilken ordning eleverna äter. Skolans rastvakter bär västar för ökad synlighet och är fördelade i olika "zoner" så att eleverna ska känna sig trygga oavsett var de befinner sig på skolgården. Lärarna tar direkt tag i eventuella konflikter som kan ha uppstått på rasterna så att det inte följer med in i klassrummen. Skolan har även gemensamma idrottsdagar och pysseldagar där tvärgrupper med olika årskurser har aktiviteter tillsammans.

Rektorn berättar att "det var stökigt" när han påbörjade sin rektorstjänst på skolan höstterminen 2023. Som åtgärd upprättades bland annat tätare kontakt med vårdnadshavarna och skolan tog in tolk för att underlätta kontakten då många vårdnadshavare inte har svenska som modersmål. Skolan har numera kontinuerliga träffar med vårdnadshavarna vilket har bidragit till att skapa ett större lugn på skolan.

Skolans arbete för att skapa studiero

Skolan bedriver ett aktivt arbete för att skapa och upprätthålla studiero. Rektorn får en bild av elevernas upplevda studiero vid elevråd och i samtal med eleverna och lärarna. I början av läsåret pratar klasslärarna med eleverna om hur de vill ha det i klassrummen och tillsammans skapar de klassregler, även om det framkommer av elevintervju att det varierar i vilken utsträckning de efterlevs. Skolan arbetar såväl förebyggande som åtgärdande med studieron. Specialpedagogen har nyligen arbetat riktat mot en klass på skolan som har haft utmaningar med bristande studiero vilket har lett till att situationen förbättrats. Skolan har under läsåret 2023/24 "arbetsro och trygghet" som ett av sina fokusområden vilket följs upp löpande.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt inkommen dokumentation.

Uppföljning och analys av lärarnas bedömning och betygssättning

Rektorn följer till viss del upp och analyserar elevernas studieresultat i syfte att identifiera skillnader i olika ämnen och årskurser samt skillnader mellan nationella prov och omdömen. Rektorn uppger att han tar del av lärarnas bedömningar och att han har en god kommunikation med lärarna avseende bedömningsfrågor, men anser samtidigt att det är ett arbete som kan utvecklas.

Förutsättning för att säkerställa likvärdig bedömning

Lärarna ges vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar. I samband med de nationella proven finns tid avsatt för detta. Skolan är tvåparallellig vilket lärarna och rektorn anser är en styrka i bedömningsarbetet och samtal i bedömningsfrågor sker i första hand med närmsta kollegan. Lärarna är trygga i bedömningsarbetet och om de ser ett behov av att samverka i bedömningsfrågor så initierar de själva ett sådant arbete, något som rektorn uppmuntrar men inte initierar. Huvudmannen anordnar återkommande insatser i syfte att höja samsynen för kommunens skolor gällande bedömningsfrågor vilket har ökat kompetensen för skolans lärare, uppger rektorn. Skolan saknar dock ett eget mer strukturerat arbete för att regelbundet tillsammans med andra lärare diskutera frågor som rör bedömning, tolkning av styrdokument och elevprestationer samt hur lärarna kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa bättre möjligheter för lärarna att samverka kring bedömningsfrågor, gärna även med andra skolor.

Lärarnas möjligheter att kunna kvalitetssäkra sina omdömen i form av diskussioner och sambedömning med kollegor är begränsade och bygger i många fall på lärarnas egna initiativ. Det ligger i lärarens profession att göra likvärdiga bedömningar var elever befinner sig i relation till betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper. För att kunna göra likvärdiga bedömningar krävs förutsättningar att kunna kvalitetssäkra bedömningarna på olika sätt.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar arbetet kring bedömning för att samtliga lärare ska få möjlighet att diskutera hur de kan bedöma elevprestationer och hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid omdömen. Rektorn behöver tillsammans med lärarna hitta former för att strukturerat samarbeta kring bedömning. Detta kan rektor exempelvis ansvara för genom att delta i möten då lärare diskuterar bedömning, ge tydliga instruktioner till samtalsledare, ge i uppdrag till förstelärare eller utforma tydliga mötesstrukturer. I detta arbete ingår också att rektorn ser till att lärarna använder sig av olika metoder för att säkerställa att deras bedömningar är likvärdiga.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström.

I handläggningen av ärendet har även Johanna Salomonsson (föredragande) samt Agnetha Burström (undervisningsråd) medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. De dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 7 maj 2024. Besöket genomfördes av Johanna Salomonsson och Agnetha Burström.

Lillängets skola ligger i Sollefteå kommun och bedriver verksamhet för grundskolans årskurser 1-3 samt förskoleklass. Förskoleklassen ingår inte i Skolinspektionens granskning. Skolenheten leds av en rektor och har vid granskningstillfället 109 elever. Övervägande delen av skolans elever har svenska som andraspråk.